

Mordet i Rothagen 1868

Ryssnis Olof Persson hade gått och retat sig på den yngre brodern Pers hustru Karin en längre tid. Han tyckte att hon baktalade honom inför hans far och kanske hade han rätt i att fadern favoriserade brodern Per. Inte så konstigt kan man tycka då han misshandlat fadern vid två tillfällen 1866 och dessutom vanhedrat familjen genom att 1849 ha blivit dömd för stöld. Så vad kunde Karin egentligen ha sagt till sin svärfar som skulle få Olof att framstå i sämre dager? Men det var i alla fall hans förklaring till det som skedde.

En morgon i september hade Olof besökt sin bror Per och hans hustru Karins stuga, ingen hade varit hemma vid tillfället. Brodern var ute på åkern och Karin såg till djuren. Deras lilla dotter Kerstin var antagligen med Karin i ladugården. På spisen stod en kastrull med välling. Olof antog att Karin skulle äta välling till frukost när hon var färdig i ladugården. Det var när han såg vällingen som han fick sin ingivelse att förgifta Karin, står det. Han sprang hem och hämtade arsenik. Karin var fortfarande inte hemma när han kom tillbaka så han blandade arseniken i vällingen. Det framgår inte riktigt om han sedan väntade tills Karin kom hem och såg henne äta av vällingen eller om han gick hem till sig. För att vara säker på att det verkligen var Karin som åt av den förgiftade vällingen så borde han ha stannat kvar, för tänk om det var lilla Kerstins välling. Eller så var det den lilla flickan han hade tänkt förgifta, för att på så sätt straffa Karin?

I redogörelsen står att Karin direkt blev mycket sjuk efter att ha ätit av vällingen, så kanske stannade Olof kvar eller så märkte någon annan att hon var sjuk. Hon var sedan sjuk och illamående i två dagar innan hon dog. Läkare tillkallades och eftersom han anade ugglor i mossen skickade han ett prov på Karins uppkastningar till ett laboratorium. Detta kostade pengar och den som fick betala var Olof. Visste alla redan på ett tidigt stadium att det var han eller erkände han direkt?

Olof dömdes till döden, men efter att både hans far och bror vädjat till hovrätten blev domen ändrad till livstids straffarbete på fästning. Flera gånger under de följande åren vädjade hans hustru och senare hans barn om nåd. Till och med fadern och brodern och fängelsedirektören skrev under nådeansökningar. Till sist fick han nåd, efter 20 år 1889. Då var hans hustru redan död. När han kom hem efter frigivningen flyttade han till Utanmyra och bodde med dottern Margit och hennes familj. Han dog 1904-12-12.

Det var det!

Nu vill jag ju veta vad och från vem Olof stal 1849 och har skrivit till Riksarkivet igen för att höra om domboken för 1849 finns kvar. Den från 1868 hade ju brunnit, men som tur var fanns ju en sammanfattning på Svea Hovrätt. Olof hade gift sig med Margareta Larsdotter den 25 mars 1849 och tre dagar senare blev han dömd för stöld och satt i fängelse i Falun. Jag tycker det står att han fick sitta i 28 veckor. (Kriminalanstalten i Falun, kyrkobok 1847-1849)

Varför han misshandlade sin pappa 1866 får vi nog aldrig veta eftersom det inte kom fram förrän vid mordrättegången två år senare och inget står om varför det hände i Svea Hovrätts sammanfattning. Misshandeln ägde i alla fall rum samma år som brodern Per gifte sig med Karin, så kanske det har något med detta att göra? Olof kanske tyckte att brodern fick en bättre stuga för sin familj än vad Olof själv hade? Kanske favoriserade fadern sonen Per och hans hustru? Kanske pappan redan då hade valt ut Per som efterträdare till gården? I alla fall flyttade Olof med familj till en annan gård i Rothagen 1867.

Karins och Pers dotter Kerstin gifte sig aldrig, bodde kvar på gården hos sin styvsyster Anna och hennes familj. Var det något fel på Kerstin? Eller viskades det så mycket om henne på bygden, för att hennes mamma blivit mördad, så att ingen ville gifta sig med henne? Hon dog 1938-11-02 i Rothagen, antagligen på samma gård hon föddes.

Någon sollarö-släkting till dig kanske vet något om henne? Eller något om hela mordhistorien? Eller tystades den ner?

Jag hoppas få veta något lite mer i alla fall, men det mesta i denna sorgliga historia får man nog gissa sig till. Fakta vet vi ju, men varför, varför?